

Културнöја шојччöм колö котыртны

Сöветскöј странаын култура да образованије доисны всенароднöј достојаниједн став трудашщö-са массајаслы. Сöветскöј народöн тајö правојассö лоі шедöдöма Октабрскöј Социалистическöј революција резултатын да законодателнöја закрепитöма Сталинскöј Конституцијадн.

Нйöти буржуазнöј государство оз сiçi тöждыс морт вöсна, кычi мијан сöветскöј государство. Мöдарö, капиталистическöј да фашистскöј государствојас лунныс лун нубöдны рабочöј класслöн меуса жиэненнöј интересјаслы паныда наступленије.

Сталин јорт ВКП(б) XVIII-öd сјезд вывса докладын висталис, мыј „Народлөн културнöј развiтiје виэöдлас серти отчетнöј кадколост вöли збылыс културнöј революција кадколостöн“.

ВКП(б) XVIII-öd сјезд аслас постановленијеын наметитис грандиознöј задачајас рабочöј-јаслыс, крестаналыс да интеллигенцијалыс материалнöј да културнöј могајас воэö бурмöдöмын.

Културнöј учрежденијеаслөн лыдыс лунныс лун содö, содöны i културнöј меропрјатијејас нубöдм вылö сöма расходјас. Карјасын да сiктјасын воэвалöны выл клубјас, кинотеатрјас, паркјас да с. в. Ставыс тајö вöчсö рабочöјјаслыс, колхозникјаслыс да интеллигенцијалыс културнöј полезнöј шојччöм котыртöм ради, кодi емуж произвöдiтельность кыпöдöмлы меуса бур условје.

Но бурещ културнöј шојччöгсö котыртöмыс абу мијан районувса сiктјасын да районнöј центрын. Мијан районын шојччöм котыртöм јылыс вопрос век-на колö бöрја планö. Партијнöј, сöветскöј да профсоюзнöј организацијајас тајö фелсö котыртан вопросдн занимайтчöны вывтјлока, либö пöшти чикöз оз занимайтчыны.

Мијан республикаса уна районнöј центрын ужалыс јöзлыс

културнöј шојччöг котыртöма мијан районын дорыс јона бура. Унжык районнöј центрын ем парк, култура керка да ужалö колхознöј театр. Но мыјла-кö мијан районнöј центрын öндöз абу ни парк, ни прамöжык култура керка, ни оз ужав колхознöј театр, кöни ескöн позис котыртны районнöј центрса интеллигенција да колхозникјаслыс културнöја шојччöм. Уна во чöж-нын ескö мијан районса вескöдлысјас јурын кујлö парк да физкультурнöј площадька рајцентрын востöм јылыс мöвп, но öндöз мыјла-кö векна сiçö мöвпыс олдöмö оз пöртчы. Вöли-кö ескö тајö тор вылас вескöдöма тыр выиманије мијан районса партијнöј, сöветскöј да профсоюзнöј вескöдлысјасан, ферт, ескö, положенијеыс вöли мöбжык.

Абу зев бур културнöј шојччöг да културно-массовöј политическöј уж котыртöмын i мијан районувса сiктјасын. Сушществујтыс изба-читалнајас да клубјас, кодјаслөн могајасыс öнија кадö б о л ш е в и с т с к ö ј а г и т а ц и я да шојччöг котыртöмын торја выжыдöс, находитчöны распушченнöј состојанијеын. Изба-читалнајас населеније пöвстын массöвöј-агитационнöј уж оз нубöдны. Сiктса активöс абу котыртöма. Могајас, кодöс сувтöдiс ВКП(б) XVIII-öd сјезд да ВКП(б) ЦК-лөн мајскöј пленум öмбла пыртеöны ужалыс јöз сознанијед. Оз применайтчыны массöвöј агитационнöј ужын меуса прöстöј методјасыс—лекција, беседа да с. в.. Уна избачјас оз котыртны стенинöј гачетајас леэöм. Торја сiктсöветувса избачјас, кычi Појол, Грива, Палауз да с. в. езна i мöвпыштыны кружковöј уж котыртöм да сетчö колхозникјасöс да интеллигенцијадс кыскöм јылыс. А öд сiçö кружокјасыс, кычi музыкално-хоровöј, драматическöј да с. в. служитöны не сöмын агитација целјаслы, но кычi меуса бур формаа шојччöг котыртöм.

Медвоэа зорöдјас

Појолса колхозјас организационнöја петисны турун пуктыны. „Социализм“ да „Зар’а“ колхозјаслөн ышкöма-нын 80—90 гектарöн. Юль 6-öd лунö лыбисны медвоэа зорöдјас 150 гектар виэ вылын. Турун пуктöм успешнöја мунö воэö. **Ник. Попов.**

* * *

Юль 5-öd лунö Виэин сiктсöветулыс ышкыны петисны „Трактор“, „Кр-Север“, „1 мај“ да Максим Горкиј нима колхозјас.

„Трактор“ колхозыс первој номера брiгада первојја ышкан лунö ышкiс 3,5 га, мöдöдö номера брiгада 2,5 га. Юль 6-öd лунö Виэиныс ышкыны петисны став колхозыс, „Большевикыс“ öтдор. **Je. Рајевскиј.**

А. Г. Истоминлөн тöлысса уж

Виэин МТС-ыс тракторист Истомин А. Г. 23 ужалан лунöн небыд му гөрöм вылö вуждöдöмөн гöрiс 241,6 га. Ужалiс 511 трудофен. Экономитис 1736 клгр. горучöј. Тајö ужыс бостö—1279 шајт да 50 ур сöмөн да 1535 клгр. нан. Истомин А. Г. ужалö Ушаков Гаврил отр’адын да орфјысö Ушаков Максим-кöд. Ушаков Гавриллөн отрад мöд ф е к а да чöж-нын кутö аслас ордын гöрд знамја.

Кутчысiсны практическöј ужö

Виэин МТС-са рабочöјјас да служашщöјјас асланыс собраније вылын обсудилисны ЛПХ-са коллективлыс Сыктыв районувса став ОАХ, РОКК да физкультура первичнöј организацијајас дiнö, рабочöјјас, колхозникјас да сöветскöј интеллигенција дiнö шыдöчöм да приступитисны оборонно-физкультурнöј уж котыртöмö. Лоi-нын вöчöма физкультурная, турнир да значокјас вылö нормајас здайтiг кежлö мукöд меропрјатијејас.

данiлов.

Гажаа коллодам шојччан кад

Помасіс велдччан во. Міжанс школаса дирекція індіс Гриваса межколхозној піонерској лагеро, медем бура шојччыны да чукортны выл вын вожд велдччан во кешло. Мі лагерын олам гажаа. Ворсам, сылам јоктам. Сојан сіж-жб бур.

Піонер уж котыртёма бура. Отраса председателдн да вожатдјјасдн бдрјім велдччымын отличыкјасдс.

Лагерын міжан ем став позандуныс велдччыны выл вын чукортдм куза.

Аттс Сталин јортлы челафлы шуда да гажа олдм сетомыс. Піонерјас:—І. Турышев, М. Мајбыров да М. В. Турубанова.

Філімк вылын: Кітајској крестанін сорніт фронт выло муныс кітајској арміјаса бојешкд.

Кітајын војналы кык во

1937 воса јул 7-д лунд кітајској селеніје Лукоуцаоын јапонској војеншціна провоцірујтис „інцідент“, коді послужитис формалној поводдн кітајској народлы паныд грабітелској војна завофитомлы. Јапонској мілітарістјас важдн-нін лдсддчисны Кітајкд војнад. Најд ошјисомдн зајавлајтисны, мыј некымын вежондн кужасны „Кітајдс сувтддны пјдс выло“, медем лшітны кітајској народдс націоналној незавісімоствыс.

Јапонској војеншціна некор ез лефлы мовпјас сы јылыс, мыј Кітај агрессіјалы сетас чорыд сопротивленіје. Медса-нін сіјд ез расчтывајт сы выло, мыј Лукоуцаоын „інцідент“ лрас куз, јапоніјалы ізнурітелној војнадн.

Тддса, мыј важдн кітајској арміјаны ез вов једној коман-

Кібраса Стаханов німа колхоз бердса комсомольској організација (секретарыс Лушкова) јун 29-дд лунд комсомольској собраније выло сувтддс колхозса јуралыс Лазарев јортлыс турун пуктіг кешло лдсддчдм мундм јылыс отчот. Собраније выло локтісны ставыс—і комсомолецјас, і колхозса јуралыс Лазарев да шщдговод Котов. Но Лазарев собраније выло локтіс садтдм код.

Кдт кушдм абу жал, комсомолецјас пјаннікдс собраније

Мыјла тазі вөчисны комсомолецјас

выло допустітисны вөчны „отчот“.

„Отчот“ помасіс, помасісны отчот куза преңіјејас. Со ем протокол, кытчд гјждмны „отчотыс“ быд кыв, весіг абу брезгудтдмны гјжны председателдн шыблалдм нецензурној кывјас. Протоколд шщд пасјдма, мыј колхоз ышкыны петны „дас“ јул первојдд лунд.

А збыл вылас Стаханов німа колхоз турун ідравны петны абу дас: віјјас весавтдмдс, машинајас абу ремонтујтдма, коса тдчідтдм помавтдм.

Татыс тыдалд, мыј очковірателстводн заңімајтдд не сдмын колхозса јуралыс Лазарев јорт, но і комсомольској організација.

Дд кыз абу шензана сіјд, кор комсомолецјас пјанствокдд тышкасдм пыддді весіг код јура јдздс пріглашајтдны комсомольској собраније выло. А тајдс комсомольској організацијаса секретар Лушкова јорт кдсјд тупкыны ВЛКСМ рајкомд протоколд мдд сгылдн гјждмдн. ВЛКСМ рајкомса секретар Сенкіна јортлдн тајд безобразјесд колд пыр-жб тддмавын да прімітны колана мера. Лыбд та серті кутас донјавсыны комсомолдн практическој ужыс.

Нык. Попов.

ддм выло. Тајд јона отразітчіс јапонској став промышленност выло, кодјас абу јітчдмадс војенној поставкајаскдд.

Јапонској властјас нудісны чорыд ограничөніје промышленној сырјо граница саяс важдмлы. Сајасдн посны прөдпріјатіјејас вді тупкдма, дас сурсјасдн јдз пөрісны ужтдмалысјасд, кодјас обрөчоннојдс шыгјалдн да корысалдм выло. Тајд ндшта јонжыка дддддс јапоніјаса ужалыс јдзлыс недоволство кыптдм, кодјас осуждајтдны војеншціналыс кровавој авантурасд. Секі-жб кітајској народ сопротивленіјелдн вынјасыс быдмісны да јонмісны.

Кітајској арміјалдн бојеспособност сддс, јапонској оккупационној арміјалдн вынјас слабмісны. Кітајској арміјалдн частјас велалісны чорыда ндтны захватчікјасдс.

Хаңкоу бердса бојјасын јапо-

Вунддём участок

Сіктјасын Ізба-чіталнајас да клубјас масовој-агітаціонној уж котыртомын долженс кутны первојја места. Најд долженс лоны культурно-массовој уж нуддөмын центрдн, а избачјас культурно-массовој ужсө котыртысјасдн. Но мјан районувса сушществуйтыс изба-чіталнајас на возын сулалыс м о г ј а с н а с оз справляјтчыны. Чіталнајас да клубјас бердын ВКП(б) XVIII-дд сјездлыс да ВКП(б) ЦК Мајскөј Пленумлыс шудмјас разјаснајтөм оз мун, беседајас, лекціјајас оз нуддөмыны. Абу котыртома стөнној газетјас лөдөм да с. в.

Појол сіктсөветулын (избачыс Старцев) чітална бердын некущдм форма-а масовој-организаціонној уж колхознікјас пөвстын абу котыртома. Помещеніеыс ремонтірујтөм, најт, өшінјасыс, улөсјас жугавлөма. Абуөсн портретјас нї лозунгјас. Луңјасдн олө пөсдн. Тащдм-жө положеніеыс і Куңб, Межадор да Грива сіктсөветјасын. Онөз нї сіктса партіјно-комсомольскөј да советскөј организаціјајас нї РОНО-са вескөдлысјас изба-чіталнајаслыс масовој агітаціонној уж котыртомын төдчан лунсө ез гөгөрвоны.

Абу-ө пөра-нн пуктыны пом изба-чіталнајаслыс уж донјавтөмлы да избачіталнајасөс пөртны збылыс культурној центрө сіктын массовој агітаціонној да оборонној уж нуддөмын.

Мыјла оз лөзны стөнгазета?

Вадыбса „Вожд“ колхозын 1939-дд воын петаліс сөмын 2 номер стөнној газета, а өнн чікөз кусис. Колхозын емөс бура да лока ужалысјас, кодјас јылыс колө гїжны стөнној газетаө, но редколлегіја оз ужав.

Стөнгазетаса редактор Пешкін С. Н.-лөн колө пыржө боссыны тајө ужас.

Пешкін.

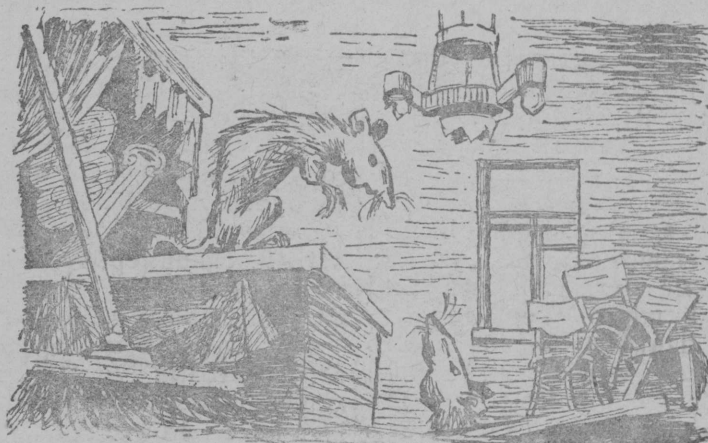
КОР ЛОӨ РАДИО?.

Візінса „Красној Север“ колхозын өнөз-на мыј вөсна-кө абу нуждөдөма радио. Колхознікјас вылторјас кывлыны оз вермыны. Вождыв сувтөдлөм столбјас сімөм ради пөрласөны, сутуга сімөма.

„Красној севера“ колхознікјас да колхозніцајас кордны радиоуолса вескөдлысјасөс төв кежлө лөсөдны радио.

Белајев.

Пөјод, Палазза да мукөд сіктсөветувса изба-чіталнајас тырөмаөс најтөн, стөнјасыс кушөс. Пызанјас, улөсјас да өшінјас жугавлөмны. Сценајас пыддн черан вез да најт. Уж некущдм оз нуддөчы. Тащдм помещеніеыс і аслас РОНО-лөн.

—Ставыс ескө бур,—тішіна, покој, сөмын тај буфетыс абу.

нецјас 4 төлысөн воштісны 400 сурс солдат, сіјө кадө кор колөм воа војнаө јапөнецјаслөн воштөмјас кајлісны 350 сурс мортөз.

Јапөнецјас көт ескө і пырісны Кітајө пыдөз, но тајө сөмын лішітіс сухолутној частјаслыс действіејас војенној флот действіејаскөд сочетајтны позанлуныс. Кымын вожд мунісны японскөј частјас коммукаціонној лініјајассаң, сымын слабжыка вермісны најө развівајтны војенној операціјајас.

Јапонскөј арміјалөн воштөмјас содісны, кітајскөј арміјалөн воштөмјас төдчөмөңја чінісны.

Воғті јапөнецјас ошысөмөң горзісны Кітајлыс ыжыд терріторіја бөстөм јылыс. Онн најө та јылыс сорнітөны век ещажык і ещажык. Иностранној печат тырөма јубртөмјасдн сы јылыс, мыј јапөнецјас ез лоны жогајевајасдн захватітөм рајон-

јасын. Кітајскөј партизанјаслөн храбрөј отрядјас муғлытөг напөдајтөны јапонскөј тылјас вылө, взрывајтөны көрттујјас, боегалөны обөзјас, мукөд дырјі жугөдөдны гырыс гарнізонјас.

Паскыда паскалөм партизанскөј двіженіе оз лөз заводітны оккупірованној рајонјас економіческөја освоітөмд.

Кітајлөн народно-революціонној арміја медвождөңн разрушітіс легенда јапонскөј арміяөс вермыны позтөм јылыс. Пінсінгуан бердса бојјасын кітајецјас жугөдісны медбур јапонскөј дівізіја. Јапонскөј солдатјаслөн днөвнїкјасыс материалјас вісталөны сы јылыс, мыј јапонскөј частјас медса јона полдны 8-дд народно-революціонној арміја частјаскөд бојө пырөмыс, кодн бојлыс маңовренној да позіціонној формајас сочетајтны кужөмөң сувтөдө јапөнецјасөс медса віччыстөм да өпасној

положеніеө да вөчө најөлы ыжыд воштөмјас.

Нағлөј захватчікјаслы паныө кітајскөј народлөн кык воа војна. Ітогын тышкасыс выңјас отношеніеын лоісны серјозној вежсөмјас.

Војна заводітчөңн пнњасөғыс вооружітчөм јапонскөј імперіалістјас, важ кітајскөј арміјалыс характерној слаблунсө іспөлзујтөмөң, імеітісны төдчана перөвес асланысла дорын. Онн кітајскөј арміја јонміс да өдөдіс агрөссорјаслы паныда сопротівленіе. Кык воа војнаың Кітај лөсөдіс крупној војенној база.

Став кітајскөј народ кыпөдчө аслас рөдіналыс націоналној независімоост дорјөм вылө.

Героіческөј кітајскөј народ упорноја лөсөдчө генералној контрнаступленіеө сы моғыс, медым побөдітны аслас справөдлівөј војнаың да весавны странаөс фашістскөј разбојнікјасыс.

Вөрпромышленност механикаруйтөм иеитө ыжыд төдчана места тајо промышленносто воын муныс промышленност-јас радө сувтөдөмын. Сіз-кө тајо делө вылас колө пуктыны вывти ыжыд выманіе. Вөрпромышленностлыс ыжыд политическөј значеніе сө торја вөрдорса стахановецјас збылыс гөгөрвоисны. Гөгөрвоисныс тыдалө сетыс, мыј стахановецјас луныс-лун кыпдөбны ужироизводительност век вылө-жык. Со бостам Русанов Васіліј даниловичөс, коді ужалө Палазға вөрпунктса Иванчомја участокын сікавілка (узкоколејка) туй вөчөм вылө шпал лөсјөм вылын. Сіјө кос вөрыс (сукостөјыс) луннас лөсјө 100 шпалдн, 51 штука норма дырји.

Васіліј данилович заводітис лөсавны јунь 24-өд лунө.

Первој луннас лөсјис 42 шпал, мөд луннас 62, а којмөд-нас-нын 100 штука.

Сыкөд беседа дырји Васіліј данилович висталө, мыј „ул вөрыс-кө, ме кута лөсјыны быд лун 150 шпалдн еща вылө“. Васіліј данилович зарабатывајтө 17 шайтөн лун, прогрессівка артавтөг.

Фектарев Иван Алексејевич ужалө рубка вылын. Луннас кералө 6,1 кубометрөн, 3 кубометр норма дырји. Зарабатывајтө 20 шайтөн лун прогрессівка артавтөг. Кумаков Павел да Чумаров Николај кералөны 5,5 кубометрөн лун, зарабатывајтөны 17 шайтөн.

Јелохін.

Көзјас травитчөны

Пөјолса колхозјасын көза дө-зөритөм пуктөма вывти лока. Пошдөсјас кісөмаөс, мыј вөсна өзімјас вылын тырыс ыжјас, порсјас да кукаңјас. „Лөнін туй“ колхоздн көзакөд орччөн пошдөма кукјөр, но пошдөс вывти лок. Кукјөрө кукаңјасөс нуөм бөрын заворсө пошдөны гырыс костјасөн (мед сөмын ез петны кукаңјасыс), кытчө шөщ пырө уна ыж, а сесаң (гіжім-нын пошдөс өмөл) петдөны көзјас вылө.

Мі нафејччам, мыј колхоздн правленіејас да сиктөвет та вылө обратитасны торја выманіе да примитасны колана мера-јас.

Ник. Попов.

Страналөн өдјө развивајтчыс социалистическөј промышленност да візмуовмөс луныс-лун содтөны грузооборот. Төдса, мыј грузооборот содөм міянлыс требуйтө бур автогужевөј туйјас. Партија да правителство 1928 воө леісны закон обяза-тельној труддоручастіе куза, лөбө быд трудоспособнөј ужалыс должен участвуйтны туй стрөйтөмын. Но тајо постановленіејыс міян районын выпол-няјтчө шогмытөма нөжјө, пет-көдчө туйјас стрөйтөмө неуваже-ніе.

Көјгортса сиктөвет колөм во туй вөчөм куза план выполнит-ліс 50 прөцент вылө, а тово сөмын-на 10 прөцент, лөбө 3169 конодөнејыс выполнитөма сө-мын 317 конодөнеј.

Медым аскадө тыртны туй вөчан план, колхозјаслөн туй вылын ужалөм вылө колө вөлі торјөдны постөјаннөј бригадјас, но бурещ тајо і абу. Колхозјас постөјаннөј бригадјас оз выде-лјатны. Напрімер, Ужгаса „Пер-ваја пратилетка“ колхоз участо-кө колө стрөйтны 3 ыжыд пос, а вөрсө петкөдөма сөмын жы-сө, колхозын јуралыс вөр пет-көдөмыс өткажитчис. Лөк поло-женіејыс і Көјгортса „Урожай“, „Май“ да Ужгаса „Гөрд знамја“ колхозјаслөн.

Міянлы гіжөны

*** Візін МТС-лөн „Воөд“ колхоз терріторіјаын колөм во-саң-нын кулө ремонтіруйттөм полусложнөј молотілка. МТС-са вескөдлөјјас машина ез ремон-тіруйтны. Пешкін.

*** Кібраса учлесхозыс лес-ник Костромін Ів. Ст. јуөм јур-рөн пыр хуліганітө. Јунь 27-өд лунө дебошіруйтис „Кр-деревна“ колхозын детјаслі. Нанкајаслы лоі челафөс петкөдөлыны өшін пырыс. Костромінөс ташөм деј-ствіејассыс колө кыскыны уго-ловнөј кывкутөмө. Куратов.

*** Појолса почтовөј отделе-ніејыс начальнік Кокшаров га-зетјас подпісчкіјаслы раздөд 2-3 лун сормөдөмөн. Ценнөј пісмөјас сіз-жө кулөдө 3-4 лу-нөн пызан јбрас.

*** Рајлесхозса дөректор Көстін Н. Н. Гриваса „Красна-ја звезда“ колхозыс колхознік-лы көсјысліс сплавнөј ужјасыс мынтыны первојсө 38 урөн ку-

Сиктөветјаслөн да партијно-комсомольскөј организацијајаслөн тајо ужнас колө займітчыны збылыс. Туй вөчөм колө пыржө обеспечитны јөз да вөв вынөн. Технік—Потолычна.

Візін пос өмөл состојаніејын.

—Мыј Ті вөчинныд тајо пос безопасност куза?

—Өшалө вөлі вывеска, мыј пос терпітө куім тонна груз, мі сіјөс бөстім мед ескө сөкыд грузөн ез ветлыны.

бөметрыс, мөдыс воөмө көсјы-сіс 28 урөн, којмөдыс воөмөн шуис мынтысны пофөннөја 90 урөн час, а медбөрјасыс воөм бөрын шуис: „Пофөннө мынтөм оз ло, а лөб мынтөма кубомет-рыс“.

Таң пөрјавліс рајлесхозса дө-ректор Көстін сплавшчкіјасөс. „Комсомольц“.

*** Межадорса селпоын про-давец Шішкіна нарушајтө сө-ветскөј торговлалыс прінціп. Төвар сеталө төдсајасыслы да оз тыр паја шленјаслы. Селпо правленіе некущөд мера оз прінімајт. Шлен.

*** Вотчаса „Воөд“ колхоз правленіе оз төждыс клуб да краснөј уголок востөм вөсна. Колхознікјаслы да томјөзлы культурнөја кад коллавыны не-көні. Колхоз правленіе газет-јас оз выпісывајт. Пешкін.

Отв. ред. вежыс А. Шадрін.